

Raadsvoorstel

Burgemeester en wethouders

Jaargang	:	2019
Zaaknummer	:	267269
Datum	:	29 augustus 2019
Onderwerp	:	Bestrijding mierenoverlast Mediterraan Draaigatje

Voorstel:

1. De bestrijding van de mierenoverlast door het Mediterraan Draaigatje dmv lokaasgel (toxisch materiaal) wordt alleen in uiterste nood (andere methoden volstaan niet) ingezet

Kerngegevens

Publiekssamenvatting

Het mediterrane draaigatje komt van nature voor in het Middellandse Zeegebied. Ze stond tot voor kort niet bekend als een uitbreidende soort, maar dat is nu anders. De mier rukt op en is nu ook aangetroffen in Alphen aan den Rijn. De mieren ondergraven stoep en tuinen op zo'n manier, dat die kunnen verzakken. De mieren beschermen bladluizen tegen andere insecten, in ruil voor de zoete honingdauw die bladluizen uitscheiden. Zo kunnen planten en tuinmeubels besmeurd zijn en gaan plakken door de honingdauw. Ze verplaatsen zich in grote hoeveelheden op zoek naar voedsel waarbij zich in tuinen en in huizen veel overlast veroorzaken. Een gecoördineerde, integrale bestrijding van de gehele kolonie van deze exotische mier is waarschijnlijk de enige manier om de populatie te verkleinen. Het toepassen van toxische materiaal valt daarbij niet uit te sluiten. Voor het gebruik ervan zal de gemeenteraad toestemming moeten geven.

Inleiding/aanleiding

De exotische mier het mediterrane draaigatje is aangetroffen in Alphen aan den Rijn. Welke problemen kan dat opleveren en hoe kunnen we die oplossen of voorkomen?

Het mediterrane draaigatje komt van nature voor in het Middellandse Zeegebied. Het betreft echter een oprukkende soort. In 2014 is een grote kolonie van het mediterrane draaigatje in België gevonden. In 2016 is er een grote kolonie in Wageningen gevonden en nu dus ook in Alphen aan den Rijn. Waarschijnlijk komt de soort met tuinplanten of met zelf uitgegraven planten uit Zuid-Europa mee naar Noord- en West-Europa. Ook zou het heel goed kunnen dat vakantiegangers per ongeluk de mieren uit Zuid-Europa hebben meegenomen, al dan niet met meegenomen planten. De mieren gedijen tegenwoordig ook in Nederland omdat de temperaturen gemiddeld hoger zijn door de klimaatverandering.

De mieren zijn in Alphen aan den Rijn tot op heden alleen gevonden in de Grashof. Door onderzoek van het KAD (Kennis en Adviescentrum Dierplagen) weten we sinds dit voorjaar zeker dat het om deze exotische mierensoort gaat. Wel zijn er meldingen van elders in de gemeente van mierenoverlast maar na onderzoek is gebleken dat het hier de gewone mier betrof.

Welke overlast veroorzaken ze? De mieren ondergraven stoep of tuin op zo'n manier, dat die kunnen verzakken. En de mieren zorgen voor een grote toename van bladluizen. De mieren beschermen bladluizen tegen andere insecten, in ruil voor de zoete honingdauw die bladluizen uitscheiden. Zo kunnen planten en tuinmeubels besmeurd zijn en gaan plakken door de honingdauw. Ze verplaatsen zich in grote hoeveelheden op zoek naar voedsel waarbij ze in tuinen en in huizen veel overlast veroorzaken.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Naar aanleiding van de klachten uit de Grashof is een bestrijdingsactie gestart met behulp van de stoommethode zoals die ook voor de onkruidbestrijding wordt toegepast. Dit lijkt te helpen, het ledigt in elk geval de eerste nood voor de bewoners. Omdat de kolonies onder de grond weids verspreid zijn is het niet geheel duidelijk wat de effectiviteit is. We nu al 2 maanden bezig en zien dat de mieren zich verplaatsen. Dat is ook de feedback van de bewoners in de buurt. Een effectief bestrijdingsplan kan feitelijk alleen werken op basis van een gecoördineerde aanpak tussen gemeente en bewoners, anders zijn we de mieren alleen maar van tuinen naar openbare ruimte en vice versa aan het verplaatsen. Voor deze gecoördineerde aanpak zijn we in overleg met het KAD om te komen tot een dergelijk actieplan.

Het toepassen van lokaasgel (een toxische bestrijdingsmateriaal) behoort ook tot mogelijkheden en is naar verwachting het meest effectief. Het KAD heeft daar de nodige ervaring mee. Om te komen tot een integraal bestrijdingsplan is het opportuun om in elk geval de mogelijkheid van het toepassen van het lokaasgel in het plan mee te nemen. Toepassing zal alleen in uiterste nood geschieden en ook met instemming van de raad.

Kader

De gemeente past in principe geen gif toe voor de bestrijding van overlast gevende dieren en/of planten in de openbare ruimte. Indien onverhoopt mocht blijken dat de overlast via huidige bestrijdingsmethode niet verdwijnt dan rest alleen nog het toepassen van toxisch materiaal. Het college heeft daarvoor toestemming nodig van de gemeenteraad.

Argumenten , eventuele risico's en eventuele alternatieven

- De bestrijding betreft een nieuw soort exotische mier waarbij de kans groot is dat traditionele bestrijdingsmiddelen tekort gaan schieten.
- De bestrijding kan alleen succesvol zijn met een gecoördineerd plan op basis van advies en ondersteuning van het KAD en de samenwerking met bewoners
- Toepassing is alleen aan de orde in uiterste nood en met instemming van de raad.

Duurzaamheid

Het toepassen van toxische materiaal ligt op gespannen voet met de uitgangspunten van Duurzaamheid. In principe wil je als gemeente bij elke vorm van beheer de meest duurzame uitvoeringsmethode. Vandaar ook dat we voor de bestrijding van de mierenoverlast gebruik maken van de stoommethode zoals die wordt ingezet voor de onkruidbestrijding. Op de wat langere termijn moet blijken hoe effectief we daadwerkelijk zijn. Mocht blijken dat de huidige methode alleen zorgt voor verdrijving van de mieren en niet voor het verdwijnen van de kolonies dan is de inzet van de stoommethode zonder eindbeeld niet meer als duurzaam te betitelen. De inzet van een lokaasgel wordt dan ook vanuit de duurzaamheidsgedachte opportuun.

Participatie

Met de bewoners van de Grashof is intensief contact. Men weet vrij precies waar de mieren zich bevinden en hoe ze zich verplaatsen. Men bestrijdt de mieren op eigen terrein met zelf gekocht gif materiaal. De bewoners zijn blij met de acties die we tot op heden uitgevoerd hebben en begrijpen ook dat het een lange adem verhaal is. Men is zeer bereid om te participeren in een gecoördineerde actie.

Financiële consequenties

De kosten worden op dit moment ingeschat op ca. 10.000,- a 15.000,- euro maar deze zullen nog zeker hoger gaan worden. Voor 2019 kan dat richting de 50.000,- euro oplopen. Voor nu worden deze kosten geboekt op de post ongediertebestrijding. Deze post zal fors worden overschreden.

Realisatie

Inzet van het lokaasgel wordt alleen gedaan na toestemming van de gemeenteraad. De bestrijding geschiedt op basis van een gecoördineerd plan en in samenwerking met de

bewoners van de Grashof en mogelijk ook met bewoners in andere wijken als daar ook het Middellandse Draaigatje wordt aangetroffen. De huidige uitvoeringsmethode wordt voortgezet en gemonitord. Het KAD adviseert, begeleidt en rapporteert. Op basis hiervan kunnen voor de tweede helft van dit jaar vervolg- en nieuwe acties worden voorgesteld en uitgevoerd.

Burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,

de burgemeester,

Besluit

Gemeenteraad

Jaargang	:	2019
Zaaknummer	:	267269
Datum	:	29 augustus 2019
Onderwerp	:	Bestrijding mierenoverlast Mediterraan Draaigatje

De raad van Alphen aan den Rijn,
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van << datum collegebesluit invullen >> ,

besluit:

- 1 Het toepassen van lokaasgel (toxische materiaal) ter bestrijding van het Mediterraan Draaigatje zal alleen in uiterste nood (andere methoden volstaan niet) worden ingezet.

Vastgesteld in de openbare vergadering van << in te vullen door de Griffie >> .

De raad van Alphen aan den Rijn,

de griffier,

de voorzitter,

drs J.A.M. Timmerman

mr.drs. J.W.E. Spies